د ایمان مورچل

کوچنی کتاب (کتابګوټی)

Ketabton.com

لیکوال: محمد ریگی کوته

ژباړن: اجمل هیوادمل

ketabton.com - The Digital Library

﴿ بِسْمِ اللَّـهِ الرَّحْمَـٰنِ الرَّحِيمِ ﴾

ketabton.com - The Digital Library

د تاریخ جوړونکي :

﴿قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ٦٩﴾ [النمل: 69].
ژباړه: «ورته ووايه: "په ځمکه کښې وګرځئ راوګرځئ، وګورئ چې د مجرمانو څه عاقبت شویدی.».
په په پاک محراب کې پاک مشران واوسئ. پریږده چې له ژبې او چلند مو «ښه‌والی» وبهیږي او د نورو د زړونو کورونو ته داخل شي. ځینې د تاریخ جوړولو لپاره یوازې مواد وي، ځینې د تاریخ جوړونکي.
تاسې د کومې ډلې څخه یاست؟
په خپلو اعمالو سره خلک دین ته دعوت کړئ.
پریږده چې ستا خوله نه ستا عمل خبري وکړې.

د چا عبادت باید وکړو؟

﴿قُلۡ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحۡيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ١٦٢﴾ [الأنعام:162].
ژباړه: «ووایه: زما لمونځ، زما د عبادت ټول مراسم، زما ژوند او زما مرګ، هر څه د کائیناتو د پالونکي الله (ج) له پاره دي».
﴿إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ٥١﴾ [آل عمران: 51].
ژباړه: «الله هم زما رب دی او هم ستاسي؛ له دې امله تاسي د هماغه بندګي غوره کړئ، همدا سمه سیخه لار ده».
دا دي پر ځای چې سبا امسا په لاس کوڅه په کوڅه وګرځو تر څو ورکه شوي ځوانې پیدا کړو، راځه نن د ځوانۍ قدر وکړو. هر څوک چې بې‌موخې ژوند کوي، هر څومره چې وړاندې ځي د اصلي هدف نه لرې کیږي.
«هدف پېژندنه» زموږ عمر ته برکت ورکوي او زموږ حرکت ته «جهت» ښيي.

له پل صراط څخه تېرېدل:

﴿وَإِن مِّنكُمۡ إِلَّا وَارِدُهَاۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتۡمٗا مَّقۡضِيّٗا٧١ ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيّٗا٧٢﴾ [مريم: 71-72].
ژباړه: « ستاسي څخه هیڅوك داسي نشته چي دوږخ ته ورتلونکی نه وي، دا خو یوه فېصله شوې خبره ده چي د هغې هرو مرو تر سره کول ستا د رب په ذمه

ketabton.com - The Digital Library

دي.بیا به مور. هغه کسان وژغورو چي (په دُنیا کښي) پرهېزګاران ول. او ظالمان به په همغه کښي پر ګونډو غورځېدلي پرېږدو"""
جنت د ګناه بهېدونکي سېند هغې غاړې ته دی. هغه څوک چې په دې دنیا کې د تمرین او عادت له لارې د ګناه پرېښودل تمرین کړي وي، په آخرت کې به هم له پله صراط ـ چې د جهنم پر سر واقع دی ـ په تېزۍ او سلامتۍ تېرېږي انشا الله.
اللهم اهدنا الصراط المستقیم.

د وجود انجینري (مهندسی وجود):

﴿وَفِيٓ أَنفُسِكُمۡۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ﴾ [الذاریات: ۲۱]
ژباړه:
«او ستاسې په خپلو نفسونو (وجودونو) کې [هم نښې دي]، نو آیا نه وینئ؟»
﴿سَنُرِيهِمۡ ءَايَٰتِنَا فِي ٱلۡأٓفَاقِ وَفِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّۗ أَوَ لَمۡ يَكۡفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ﴾ [فصلت: ۵۳]
ژباړه:
«ژر به مور. دوی ته خپلې نښې په افاقو (د کائناتو په فضاوو) او د دوی په خپلو نفسونو کې هم وروښیو، تر دې پورې چې دوی ته څرګنده شي چې همدا (قرآن) رښتیا حق دی؛ ایا دا کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه ګواه دی؟»

﴿وَلَقَدۡ ضَرَبۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ﴾ [الزمر: ۲۷]
ژباړه:
«او یقیناً مور. په دې قرآن کې د خلکو لپاره هر راز مثالونه بیان کړي، ښایي چې پند واخلي.»
که مور. وکولای شو چې د خپل وجود په "هندسه" کې یو مطلوب شکل رسم کړو، نو مور. هم مهندسان یو.
که د هڅو دایره مو د «ایمان پر محور» وڅرخي، له بې‌شکلۍ(ګمراهۍ) به خلاص شو.
په تدبر (ژور فکر) او راتلونکې لید سره باید ځان ته یو هدف او روښانه آینده رسم کړو.
مخکې له عمله آینده‌لید(هدف) لرل د پښېمانۍ مخه نیسي.

ketabton.com - The Digital Library

شریک ژوند (واده):

**﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنۡ خَلَقَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا لِّتَسۡكُنُوٓاْ إِلَيۡهَا وَجَعَلَ بَيۡنَكُم مَّوَدَّةٗ وَرَحۡمَةًۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ﴾ [الروم: ٢١]

ژباړه:«او د الله عزوجل له نښانو څخه (بله) دا ده چي ستاسي لپاره، همدا ستاسي له جنس څخه یې میرمني پیدا کړې، تر څو چي تاسي له هغو سره ارام تر لاسه کړئ او ستاسي (ښځي او خاوند) په منځ کښي یې مینه او خواخوږي پیداکړه. په باوري ډول پدې کښي د هغو خلکو لپاره ډیري نښاني دي چي غور او فکر کوي.»

واده یوازې د "یوازیتوب" نه ژغورنه نه دي، بلکې دا "همدلي"،"ملګرتیا" او "د روحونو یووالي" ته رسېدل دي.

ډېر ځله تجارتي میني، د بسونو (لنډمهالو سفرونو) میني، او د ټیلفوني یا انټرنټي پیژندګلوی میني د "ناکجاآباد" پایله لري.

د کورنی دا سپېڅلی بنسټ د هوسونو پر شګو او یا کمزوري ځمکه باندې باید جوړ نشي.

د ښځې ښکلا ته نه باید د هغې دینداري او تقوا ته ترجیح ور کړل شي.

د حساب پرانېستل:

﴿هَٰذَا عَطَآؤُنَا فَٱمۡنُنۡ أَوۡ أَمۡسِكۡ بِغَيۡرِ حِسَابٖ٣٩﴾ [ص: 39].

ژباړه: «(موږ هغه ته وویل) "دا زموږ درکړه ده، ته واکمن یې، چا ته چي دي خوښه شي ور یې کړه او چا ته چي وغواړې ور یې نه کړې څه حساب نشته»».

﴿وَالْعَصْرِ ١ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ٢ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ٣﴾ [العصر:1-3].

ژباړه: «پر عصر (قسم) * چې انسان په تاوان کې دی * پرته له هغو خلکو څخه چي ایمان یې راوړی او ښه عملونه کوي او یو بل ته د حق نصیحت او د صبر ښودنه کوي».

ایا موږ له لاسه وتلي عمر پسې هغومره خپه کیږو لکه په نادرکه شوېو پېسو پسې؟

ایا د «روح د سلامتی» په اندازه د «جسم سلامتی» ته فکر کوو؟

راځئ د ژوند هره شیبه په حساب کې راولو او ضایع یې نه کړو. عمر مو په هغو چارو مه تباه کوئ چې ګټه یې په قبر کې نه راته رسیږي.

ketabton.com - The Digital Library

نن او سبا:

﴿يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ١١٤﴾ [آل‌عمران:114].

ژباړه: «پر الله او د اخرت په ورځ ایمان لري، پرنېکيو امر کوي له بدېو څخه منع کوي او د ښېګڼې په چارو کښې په چټکۍ بوختيږي، او دوی صالحان دي».

﴿مَّنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَسَآءَ فَعَلَيۡهَاۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ٤٦﴾ [فصلت:46].

ژباړه: «هر څوک چې نېک عمل وکړي، د خپلې ګټې لپاره يې کوي، او هر څوک چې بد عمل وکړي، د خپل تاوان لپاره يې کوي، او ستا رب پر بندګانو هېڅ ظلم نه کوي».

هغه څوک چې خپل «نن» د «سبا» په هيله تېروي، د هغه «سبا» به د پرون په حسرت او افسوس کې تېره شي.

بريا د هغه چا ده چې د وخت له هرې لحظې د غفلت او ستونزو څخه د خلاصون لپاره ګټه پورته کړي، او د ځوانۍ له وخته د زاړه عمر لپاره زېرمه او توښه جوړه کړي. د هرې ورځې کار بايد په هماغه ورځ کې ترسره شي، سبا ته يې مه پرېږدئ.

د هيلې وسله:

﴿وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ [يوسف:87].

ژباړه: «د الله له رحمت څخه مه نا اميده کيږئ، ځکه پرته له کافرانو بل څوک د الله له رحمت څخه نه نا اميده کيږي».

تولې لارې د «نه کيږي» په دېوال نه ختميږي. تولې کوڅې په «بن بست» پای ته نه رسيږي. بې‌هيلې انسان د هغه جنګيالي په څېر دی چې بې‌وسلې شوی وي اود مقابل لښکر پر وړاندې ژر تسليم کيږي.

هيڅکله «د هيلې وسله» پر ځمکه مه ږدئ. ځکه هر هيله‌من لټونکی او ګټونکی دی.

آزاد څوک دی؟

﴿فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنۡهَا مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرۡدَىٰ١٦﴾ [طه:16].

ketabton.com - The Digital Library

ژباړه: «نو یو داسي څوك چي پر هغه (قیامت) ایمان نه راوړي او د خپلو نفسي غوښتنو بنده ګرځېدلی دی، تا دي د هغه ساعت له فکر څخه منع نه کړي، که نه نو، ته به په هلاکت کښې وغورځیږې».
﴿أَفَرَءَيۡتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلۡمٖ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمۡعِهِۦ وَقَلۡبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةٗ فَمَن يَهۡدِيهِ مِنۢ بَعۡدِ ٱللَّهِۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ٢٣﴾ [الجاثیه:23].
ژباړه: « نو ایا تا کله د هغه چا په حال باندي غور کړی دی چي خپل نفسي خواهش یې خپل خدای وګرځاوه؟ او الله له علم سره، هغه په ګمراهۍ کښې وغورځاوه او د هغه پر زړه او غوږونو باندي یې مُهر ووهه او د هغه پر سترګو یې پردې وغوړولې. له الله څخه وروسته اوس بل څوك دی چي هغه ته هدایت وکړي؟ ایا تاسي څه درس نه اخلئ؟»
هغه څوک چې د «خپل نفس» بندي وي، د «دښمن» په لومه کې هم اسانه ایساریږي.
آزاد هغه څوک دی چې د نفس له هوسونو ازاد شوی وي، د دنیا او ثروت مالک وي نه دا چې د دینار او درهم مملوک او غلام وي! ریښتینی آزاد هغه دی چې د الله بنده وي. او ریښتینی غلام هغه دی چې د دنیا د ثروت او مال بندي وي.

د ځان جوړونې کلب:

﴿أَرَءَيۡتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيۡهِ وَكِيلًا٤٣﴾ [الفرقان:43].
ژباړه: «ته کله د هغه چا حال ته ځیر شوی یې چي خپل نفسي خواهش یې خپل خدای ګرځولی وي؟ - ایا ته پر سمه لاره باندي د داسي چا د را اړولو مسئولیت پر غاړه اخیستلای شې؟»
باید د «ځان جوړونې کلب» ته ولاړ شو او د تمرین له لارې «اراده» پیاوړې کړو.
یو تمرین دا دی چې «زړه» د «هوس» له بنده آزاد کړو. د زړه دوسیه صفحه په صفحه خلاصه کړو، آفتونه(ګناهونو) یې وپلټو او د درملنې لپاره یې لارې ولټوو.
که د نفس هوس تعقیب کړې، هغه به دې ړوند او کوڼ کړي!

موږ ولې نوي نه شو؟

﴿وَتُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ﴾ [النور:31].
ژباړه: «اې مؤمنانو! ټول (ښځینه او نارینه) الله ته توبه وباسئ، ښایي چې بریالي شئ».

ketabton.com - The Digital Library

«پسرلی» هغه قیامت دی چې طبیعت له «قبر» څخه ژوندی راباسي. پسرلی د طبیعت ښکلی غزل او د الله د قدرتونو یوه نښه ده. کله چې د پسرلي په راتلو طبیعت «نوی» کېږي، نو موږ ولې نوي نه شو؟
کمزوری انسان هغه دی چې د خپلې اصلاح توان نلري.

د عمر پسرلی:

﴿نَّحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ نَبَأَهُم بِٱلۡحَقِّۚ إِنَّهُمۡ فِتۡيَةٌ ءَامَنُواْ بِرَبِّهِمۡ وَزِدۡنَٰهُمۡ هُدٗى١٣﴾ [الکهف:13].
ژباړه: «موږ د هغو اصلي کیسه تا ته اوروو. هغوی څو تنه زلمیان ول چې پر خپل پروردګار یې ایمان راوړی ؤ او موږ هغو ته په هدایت کې پرمختګ ورپه برخه کړی و».

هغه کسان چې د «ځوانی پانګه» ضایع کوي، په راتلونکي عمر کې به یي یوازې «د حسرت بار» او «د پښېمانۍ مېوه» په نصیب وي.
ځواني د عمر پسرلی دی. مګر افسوس چې موږ د ځوانۍ دا شفافه ښیښه د «غفلت په ډبرو» سره ماتوو. الله هغه ځوان خوښوي چې خپله ځواني د الله په لاره کې تېروي.

د زړه پروانه:

﴿يَٰوَيۡلَتَىٰ لَيۡتَنِي لَمۡ أَتَّخِذۡ فُلَانًا خَلِيلٗا٢٨﴾ [الفرقان: 28].
ژباړه: «هی زما بد قسمته، کاشکي مي فلانی سړی په دوستۍ سره نه وای نیولی،»».
د زړه پروانه (پتنګ) مو د هر ګل پر لور مه لېږئ. له معتاد، نري رنځ لرونکي او جذامي سره ملګرتیا روغ انسان هم ناروغوي. د حرص لرونکو، حسودو، بېپرواوو او ګناهکارانو ملګرتیا انسان په همدې ناروغیو اخته کوي. کله چې موږ له خوشبویه ګلونو سره دوست کېدای شو(دا فرصت لرو)، نو ولې له بدبویه کثافاتو سره همنشین شو؟ هماغه یوازېتوب د (چټلو ملګرو) له ملګرتیا غوره دی.

د زړه هنداره:

﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطۡمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكۡرِ ٱللَّهِۗ أَلَا بِذِكۡرِ ٱللَّهِ تَطۡمَئِنُّ ٱلۡقُلُوبُ٢٨﴾ [الرعد: 28].

ketabton.com - The Digital Library

ژباړه: «همدغه (د الله لوري ته ګرځېدونکي) خلك هغه کسان دي چي (ددې پیغمبر بلنه) یې منلې ده او د هغو زړونو ته د الله په یاد سره ډاډګیرنه ور په برخه کېږئ. خبردار اوسئ! همدغه د الله یاد هغه شی دی چي زړونو ته ډاډګیرنه ورپه برخه کوي».
هغه څوک چې خپل روح د «ذکر چینه» کې پریمنځي، د پاکي ښتن کیږي. غفلت د زړه هنداره توره وي. کومه ډبره چې توره وي، ایا د لمر د وړانګې منعکس کوي؟! راځئ زړونه روښانه وساتو څو د الله نور پکې منعکس شي.او د الله په یاد زړونه شفا مومي.

د ایمان مورچل:

﴿إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتۡ قُلُوبُهُمۡ وَإِذَا تُلِيَتۡ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ٢﴾ [الأنفال: 2].
ژباړه: «رښتیني مؤمنان هغه دي چي زړونه یې د الله د یاد په اورېدلو لړزیږي. او کله چي د هغو په وړاندي د الله ایتونه لوستل کیږي، نو د هغو ایمان زیاتیږي او هغوی پر خپل رب اعتماد لري».
بې‌ایمانه ځوان د ګناه په کنده کې بند پاتې کیږي. یوازېتوب مو د «الله په حضور» ډک کړئ، تر څو د شیطان لپاره ځای پاتې نه شي. د عقیدې په مورچل کې ودریږئ، تر څو شیطان درته د ایمان مورچل ویجاړ نکړي او د زړه سیمې ته مو لار پیدا نه کړي. د الله په یاد د شیطان شړل ممکن دي او بس.

د عمر په ټولګي کې:

﴿قُلۡ هَلۡ نُنَبِّئُكُم بِٱلۡأَخۡسَرِينَ أَعۡمَٰلًا١٠٣﴾ [الكهف: 103].
ژباړه: «[اې محمده (ص)!] دوی ته ووایه: ایا موږ تاسي ته وښیو چي په خپلو عملونو کښي تر ټولو زیات ناکام او نامراده خلك څوك دي؟».
د عمر ټولګي کې، هر څوک یو ځل کښېنول کیږي، درس ورکول کیږي او ازموینه ترې اخیستل کیږي. موږ اوس د عمر ټولګي پر څوکۍ ناست یو. دا دي ټولګي نتیجه به په قیامت کې موږ ته راکول کیږي.
د نېکۍ په کولو خپله نتیجه بهتر کولی شو
خدایه! موږ د هغه ورځې له مردودو او شرمسارو مه کړې.

ketabton.com - The Digital Library

د چا لپاره ژوند کوو؟

﴿مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ﴾ [النساء: 80].
ژباړه: «چا چې د رسول اطاعت وکړ، هغه په حقيقت کې د الله اطاعت وکړ».
د خلکو د خبرو له امله خطا لارې ته دوام ورکول، د کمزورې ارادې نښه ده. ايا موږ د خلکو لپاره ژوند کوو؟
ښه عمل د آخرت د سفر لپاره توښه ده.
بايد د خپل روح معماران(مهندسان) واوسو، نقشه له الله او رسول الله څخه واخلو، او تل پاتې کور پرې ډيزاين کړو.

د پای کرښه:

﴿قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ ثُمَّ ٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ١١﴾ [الأنعام: 11].
ژباړه: «دوی ته ووايه: «د ځمکي پر مخ وګرځئ راوګرځئ، وګورئ چي درواغ ګڼونکي له کوم برخليك سره مخامخ شويدي؟»».
«تجربه» يوه صافه هنداره ده چې ډېرى حقايق پکې ليدلی شو. تجربه د ژوند د لارې څراغ دی. دا څراغ بايد روښانه وساتو او د هغې په رڼا کې لاره ښه ليدل کيږي. د تجربې مېوه غوره انتخاب دی.

د ژوند سيالي:

﴿فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ١٤٨﴾ [البقرة: 148].
ژباړه: «او د هر چا لپاره يو لوری دی چي هغه ته مخ اړوي، نو تاسي د ښېګڼو په لوري په ځغاسته شئ. هر چيري چي اوسئ، الله به تاسي ټول ومومي (راولي)، الله په هر شي باندې ښه برلاسی دی».
ژوند د لوړو ژورو ټولګه ده. ژوند يوه سيالي ده ـ عمومي، همېشه او سراسري. په دې سيالۍ کې څوک ګټي او څوک يي بايلي؟ ...
اصلاً ګټنه د ژوند په سيالۍ کې په څه کيږي او بايلل په څه؟

معيوب توکي:

ketabton.com - The Digital Library

﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بَطَرٗا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ٤٧﴾ [الأنفال: 47].
ژباړه: «او تاسي د هغو خلكو غوندي مه كيږئ، چي له خپلو كورونو څخه وياړلي او خلكو ته د ښودني لپاره را ووتل. او كړنلاره يې دا ده چي (خلك) د الله له لاري څخه منع كوي. هغوی چي څه كوي د خدای له مواخذې څخه د باندي نه دي».
له ريا ډک کارونه لکه «خراب مال» داسي دي. الله چې د اعمالو مشتری دی، له «ښه متاع» او «خالص عمل» پرته بل څه نه قبلوي. هغه ﷺ ښه او بد توكي ډير ښه پيژني. هغه عمل چي لږ ه ذره ريا پكې هم وي، الله يې نه مني. نو ولې ريا او تظاهر؟

د دعا رنګين كمان:

﴿ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةًۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ٥٥﴾ [الأعراف: 55].
ژباړه: «خپل رب په زاريو او په پټه پټه وبلئ. دا يقيني ده چي هغه له حده تيري كوونكي نه خوښوي».
كله چې د زړه اسمان تور شي او د سترګو هوا ابري(وريځ) شي، نو دا وخت د اوښكو د بهيدو پسرلی دی(الله ته وژاړه). بايد د اوښكو د څاڅكو قدر وكړو، ځكه ځينې وختونه يو څاڅكی اوښكه د دوزخ اور مړ كوي!

ورک شوی څوک دی؟

﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ نَسُواْ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمۡ أَنفُسَهُمۡۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ١٩﴾ [الحشر: 19].
ژباړه: «د هغو كسانو په څير مه كيږئ چي الله يې هير كړ، نو الله پر هغوی د هغوی خپل ځانونه هېر كړل، همدغه خلك فاسقان دي».
څومره چې ستا ورک شوی څيز قيمتي وي، په هماغه اندازه يي غم هم دروند وي او د موندلو خوشالي يي هم زياته وي. ايا داسې كله شوي چې له «ځان وركولو» وروسته دې بيا ځان پيدا كړی وي؟ كله چې انسان د يوې نړۍ ارزښت ولري، ولې بايد ځان په ناچيزه بيه خرڅ كړي؟

كه عاشق كيږې...

﴿قُل لِّلۡمُؤۡمِنِينَ يَغُضُّواْ مِنۡ أَبۡصَٰرِهِمۡ وَيَحۡفَظُواْ فُرُوجَهُمۡۚ ذَٰلِكَ أَزۡكَىٰ لَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا

ketabton.com - The Digital Library

يَصۡنَعُونَ٣٠﴾ [النور: 30].
ژباړه: «[اې پېغمبره (ص)!] مؤمنو نارينه ۋ ته ووايه: چې خپل نظر تر کنټرول لاندې وساتي او د خپلو شرم ځايونو ساتنه وکړي. دا د هغو لپاره ډېره پاکه کړنلاره ده. په باوري توګه، هغوی چې څه کوي الله پرې خبرېږي».
که زړه بايلې، په داسې څه يې وبايله چې ارزښت ولري. که عاشق کېږې، په داسې څه عاشق شه چې له تا زيات ارزښت ولري. که غواړې زړه دې بېځايه د هوا او هوس ښکار نشي (د نفس طوفان يې غرق نکړي)، سترګې مو کنټرول کړئ.

دانه او دام:

﴿وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ فَرِحُواْ بِهَاۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ إِذَا هُمۡ يَقۡنَطُونَ٣٦﴾ [الروم: 36].
ژباړه: «کله چې موږ په خلکو باندې د رحمت خوند څکو، نو هغوی ورباندې وياړي او کله چې د هغو د خپلو کړنو لامله کومه بلا ورباندې راځي، نو ناڅاپه ناهيلي کيږي».
بايد د «دانو» تر شا «دامونه» وپېژنو او د نقابونو تر شا ريښتيني څېرې ووينو. هغه څوک چې غواړي له ګناه سره تفريح وکړي، دوچند د وجدان په عذاب اخته کيږي. ځينې خلکو ګناه په تفريح اړولې!

د ګناه لمبې:

﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ٨٢﴾ [البقرة: 82].
ژباړه: «[او کوم خلك چې ايمان راوړي او نېك عملونه وکړي، هغوی جنتيان دي او په جنت کښې به تل اوسيږي».
«د آخرت کور» په همدې دنيا کې جوړېږي. معمار يې موږ خپله يو او مصالح يې زموږ اعمال دي. له نېکو عملونو د جنت باغونه جوړيږي او بد کارونه د دوزخ لمبې ګرځي. هغه باغونه او بوستانونه چې د صالح اعمالو په ذريعه مو جنت کې جوړ کړي، د ګناه په لمبو مه سوزوئ!

د ژوند ګلان:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ...٦﴾ [التحريم: 6].
ژباړه: «اې ایمان راوړونکو! خپل ځانونه او خپلې کورنۍ له هغه اوره وساتئ چې سون مواد یې خلک او ډبرې دي...».
«کورنۍ» یو بڼ دی. «پلار او مور» د دې باغ باغوانان دي. «اولادونه» یې ګلان او مېوې دي. والیدین باید ددې ګلانو ساتنه او پالنه په خورا دقت وکړي تر څو وچ او تالا نشي.
تر ټولو غوره میراث چې پلاران یې خپلو اولادونو ته پرېږدي، ادب دی.

د زړه څوکیدار:

﴿وَلَا تُطِعۡ مَنۡ أَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهُۥ عَن ذِكۡرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ...﴾ [الکهف: 28].
ژباړه: « د یو داسي چا اطاعت مکوه چي د هغه زړه موږ له خپل یاد څخه غافل کړیدی او د خپل نفس پیروي یې غوره کړېده او کړنلاره یې په افراط او تفریط باندي ولاړه ده....».
کولای شو له زړه هم د الله کور جوړ کړو، هم د شیطان مرکز. که نه غواړې ابلیس دې د زړه کور اشغال کړي، دا کور الله ته وسپاره. د زړه څوکیداري دي وکړه څو اشغال نه شي. د زړونو رڼا د الله په یاد او د قرآن په تلاوت کې ده.

ځان پېژندونکی:

(يَأَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِى خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ)﴿[سُوْرَةُ البَقَرَة : 21]
اې خلکو! د خپل هغه رب بندګي غوره کړئ چي ستاسو او ستاسي څخه د مخکینیو تېرو شویو خلکو ټولو هستوونکی دی؛ ښايي چي تاسي له عذابه ځانونه وژغورئ».
هغه شخص بریمن ده چې پوهېږي: «څوک دی»، «څه ته راغلي دی» او «څومره ارزښت لري». هېڅ پیژندنه د ځان پېژندنې په شان نه ده.
«ځانپېژندونکی» هغه څوک دی چې له خپل اصل او هدفه باخبر وي. په دي پوه شي چې له کومه راغلی او ولې راغلی؟ او بالاخره چېرته ځي؟

لومړی او وروستی خطا:

ketabton.com - The Digital Library

﴿قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُمۡ سُنَنٞ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ...١٣٧﴾ [آل عمران: 137].
ژباړه: «ستاسي څخه مخکي ډيري دوري تيري شويدي، په ځمکه کښي وګرځئ، راوګرځئ،».
ځيني وختونه لومړنی خطا وروستی خطا هم وي. ځيني وختونه(يوه ښوويينه په ژوند کي ،خطا په محاسبه کې او اشتباه په پريکړه کې) نه جبرانيدونکي پايلې لري سرنوشت در په در کوي او د جبران لپاره هيڅ فرصت نه در پريږدي. د نورو د تجربو ګټه اخيستل دوه برابره عقل او حيات مجدد دی.

د سيالۍ د پای شپيلک:

﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٞۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ...٣٤﴾ [الأعراف: 34].
ژباړه: «د هر قوم لپاره د مهلت يوه ټاکلې نېټه ده، بيا چي کله د کوم قوم وخت او نېټه پوره کيږي، يو ساعت وروسته والی او مخکي والی به هم پکښي نه راځي.».
مرګ هغه داور(امپاير) دی چې ناڅاپه سيالۍ ته راځي او د پای شپيلک وهي. حتی يوه دقيقه هم لوبه نه تمديد کوي. په پای کې ګټونکی او بايلونکی اعلانوي.
زيانکاران هغه دي چې د لوبې وخت (خپل عمر) يې بې ځايه ضايعه کړی وي.

د عمر کړی:

﴿وَلَن يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَا...١١﴾ [المنافقون: 11].
ژباړه: «پداسي حال کښي کله چي د يو چا د عمر د پوره کېدو وخت رارسيږي، نو الله هغه ته هيڅکله نور مهلت نه ورکوي. او تاسي چي څه کوئ الله ښه پرې خبر دی».
موږ له وخت سره په داد و ستاد کې يو. هغه له موږ عمر او ځوانی تروړي. موږ له هغه څه ترلاسه کړي او څه ترلاسه کوو؟ کله چې د «عمر کړی» پای ته ورسيږي، د بېرته راګرځولو امکان يي هم بيا نه شته. له فرصت نه ګټه واخله، مخکې له دي چې د پښېمانۍ وخت راشي.

د وخت رېل ګاډی:

فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمۡ إِذَا هُمۡ يَبۡغُونَ فِى الۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ الۡحَقِّۗ يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۖ مَّتَٰعَ الۡحَيَوٰةِ الدُّنۡيَاۖ ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾[سُوۡرَةُ يُونس : 23]

ketabton.com - The Digital Library

ژباړه: خو الله چي کله هغوی وژغوري، نو بیا هماغه خلك له حق څخه په سرغړاوي، په ځمکه کښي په سرکښۍ لاس پوري کوي. اې خلکو! ستاسي دا سرکښي همدا ستاسي په زیان تمامه شوېده. د دُنیا څو ورځني خوندونه دي (وایې خلئ). بیا زموږ لوري ته ستاسي راګرځېدل دي، په هغه وخت کښي به موږ در وښیو چي تاسي څه کول».

دنیا یو «زاړه اوږده رېل پټلۍ» ته ورته ده چې د «وخت رېل ګاډۍ» پرې تېرېږي. موږ د همدي ریل ګاډي مسافر یو، له دنیایي کلي نه د اخرت ښار ته. د افسوس ځپیرې به مخ ته هغه وخت ورکړو چې وګورو هېڅ توښه مو نده برابره کړې تش لاس راغلي یو.

د ملکوت سپوږمکۍ:

﴿وَإِنَّ عَلَيۡكُمۡ لَحَٰفِظِينَ١٠ كِرَامٗا كَٰتِبِينَ١١ يَعۡلَمُونَ مَا تَفۡعَلُونَ١٢﴾ [الانفطار: 10-12]

ژباړه: «پر تاسې ساتونکي پرښتې ګمارل شوي دي، درونډ مقام لرونکي لیکوالان، چې ستاسو ټول کارونه ښه پېژني».

شیطان هڅه کوي چې د دعا کوونکو او لمونځ کوونکو اړیکه د هستۍ له مبدا سره پرې کړي. دا اړیکې باید پرې نه شي، ځکه چې زموږ د ژوند کړه وړه د همدي « سپوږمکۍ» له لارې د آسمان پرښتې څاري. هغه کسان غوره کیږي او جایزې ورکول کیږي چې د سپوږمکۍ سیګنال(دعا او لمونځ) یي خورا قوي وي.

خبرې او چوپتیا:

﴿وَعِبَادُ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمۡشُونَ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ هَوۡنٗا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلۡجَٰهِلُونَ قَالُواْ سَلَٰمٗا٦٣﴾ [الفرقان: 63].

ژباړه: «د رحمان اصلي بندګان هغه څوک دي چې پر ځمکه باندي په ورو (په عاجزي) ځي او که جاهلان یې مخي ته راشي، نو ورته وایي: "تاسي ته سلام».

چوپتیا ښه ده، خو ګټوره خبره تر چوپتیا غوره ده! هم خبرې کولو ته تمرین پکار دی او هم چوپتیا ته. نو ژبه او خبرې باید زموږ تر واک لاندې وي.

د میني بیه:

﴿زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلۡبَنِينَ وَٱلۡقَنَٰطِيرِ ٱلۡمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ وَٱلۡفِضَّةِ

ketabton.com - The Digital Library

وَٱلۡخَيۡلِ ٱلۡمُسَوَّمَةِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ وَٱلۡحَرۡثِۗ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلۡمَـَٔابِ١٤﴾ [آل عمران: 14].

ژباړه: «د خلکو لپاره نفسي غوښتني، ښځي، اولادونه، د سرو سپينو زيرمي، نښه شوي (کره) اسونه، څاروي او کروندې د ډيري مينې وړ ګرځول شويدي. خو دا هر څه د څو ورځني د نيوي ژوندانه وسايل دي. په حقيقت کښي چي کوم ډېر ښه استوګنځی دی، هغه له الله سره دی».

مينه د «معراج» لاره ده. هغه څوک چې مينه له هوس سره ګډوي، په ذلت کې پاتې کېږي. پاکه مينه(الله سره مينه)، انسان له ناپاکه مينې(دنيا سره مينه)څخه لرې کوي. ځينې خلک د مينې په نوم، په هر چا زړه پلوري!

دوسيه :

﴿وَجَعَلۡنَا ٱلَّيۡلَ لِبَاسٗا١٠ وَجَعَلۡنَا ٱلنَّهَارَ مَعَاشٗا١١ وَبَنَيۡنَا فَوۡقَكُمۡ سَبۡعٗا شِدَادٗا١٢﴾ [النبأ: 12-10].

ژباړه: «شپه مو پرده اچونکې ګرځولې ده، ورځ مو د ژوند وخت ګرځولی، او ستاسو پر سر مو اووه کلک آسمانونه جوړ کړي دي».

د شپې او ورځې تېرېدل، د مياشتو او کلونو بدلېدل، زموږ لپاره «دوسيې» او «کارنامې» جوړوي. د تېر کال دوسيه بايد يو ځل بيا وګورو، ترڅو خپل صورت او سيرت د «اعمالو په هنداره» کې ووينو. د ژوند په پاتې شيبو کې څه بايد وکړو چې «تر ټولو غوره عمل» وبلل شي؟

پای

ketabton.com - The Digital Library

ستاسو د دعاوو په هیله

اجمل هېوادمل

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English